

Visite

door

D. v. d. Stoep

IK ben op visite. Dat wil zeggen, dat ik in een leunstoel zit, een sigaar van een dubbeltje rook, suiker en melk in mijn thee gebruik en aanvankelijk over de malaise spreek met mijn gastheer. Charlientje is ook op visite. Dat wil zeggen, dat zij in een gemakkelijk stoeltje zit — moet U daar zelf niet in zitten, mevrouw? — nee, ik zit net zoo lief hier — thee gebruikt met suiker en met een druppeltje melk en aanvankelijk over handwerkjes praat met de gastvrouw. Wij zijn dus samen op visite. Ik luister met een belangstellende glimlach naar wat mijn gastheer over de malaise weet te vertellen, met zoo'n glimlach waar je gezicht op 't laatst pijn van gaat doen, net alsof je 't noodig weer eens gladstrijken moet. Mijn gastheer weet frappante voorbeelden inzake de malaise. Ik gooi er een belangstellend woordje tusschendoor. Daarna vertel ik ook een geval en mijn gastheer is een en al oor, terwijl hij te peinzen zit op iets, dat nog sterker den nood van 't oogenblik zal aantoonen.

Daarna leenen we 't oor aan de dames, die de handwerkjes al voorbij gestoomd zijn en aan 't eten zijn begonnen. De gastvrouw vertelt, dat haar man zoo graag bieten lust, nietwaar man? Charlientje zegt, dat zij *mij* daarmee wel de deur kan uitjagen, nietwaar man? Als goede echtgenooten geven wij een toestemmend antwoord.

Wij laten de vrouwen bij het kookboek en beginnen op onze beurt aan de dominé's. Dankbaarder onderwerp is er niet. De gezangenkwestie komt op tafel. Een lekkere kluiif. De vrouwen hebben elkaar gevonden bij karbonade, capucijners en appelmoes. Wij vinden elkaar bij de beslissing van de Middelburgsche Synode der Geref. Kerken in Nederland. Nog thee? Alstublieft, maar zonder suiker. Een sigaar? Graag. Het gezelschap, bestaande uit mannen en vrouwen, splitst zich thans in echtparen. De baby komt op de proppen en Charlientje en ik luisteren. Charlientje zegt af en toe: O wat eenig en ik grijns permanent. De baby: daar kun je bijna nog langer over praten dan over dominé's. Hij wordt al zoo groot en verstandig. Zijn haar is pas geknipt en 't is nu al een heele jongeheer. Hij merkt alles zoo op. Hij stamelt al klanken. Hij richt zich al op in de box.

Ik trek aan mijn sigaar en grijns al maar tegen de vertellers om mijn aandachtigheid te toonen.

We laten de vrouwen daarna verder zeilen met de baby en komen via kinder-afrek kindertoeslag en ambtenarendom op de salariskorting terech, die wij beiden wel goed kunnen vinden, omdat we zelf geen ambtenaar zijn. We ontdekken plotseling, dat we beiden onlangs op een vergadering zijn geweest, waar

OPGANG

een professor een rede hield. Het ging boven onze pet. We praten er over, met krakende hersenen ons bezinnend, waarover de professor het gehad heeft. De gastheer heeft het over transcendente en immanente openbaringswerkelijkheden. Zie je, zegt hij, dat was me niet duidelijk. Ik weet niet precies wat de professor bedoelde met dat kenprincipe en dat zijnsprincipe en in welk verband dat stond tot individualisme en nominalisme.

De gastvrouw mengt zich in 't gesprek. Weet je met wie die professor nog verloofd geweest is? vraagt ze. We weten het niet. Ze vertelt het ons. Een heele tijd heeft hij daarmee geloopt, maar 't is toch nog uitgeraakt. Ze had zulk roodbruin haar, weet je niet? Den gastheer gaat een lichtje op. Ja, haar broer is naar Amerika gegaan. Charlietje weet een geval van iemand, die negen jaar met een meisje verloofd was, het uitmaakte en na zes weken met een ander trouwde. We weten allemaal nog zoo iets.

't Is half elf. Wat denk je ervan, Charlietje? Ja, we moeten eens gaan. Kom, 't is nog vroeg. Neen, we moeten werkelijk, 't is nog een heel eind naar huis. We mogen jullie nu wel eens bij òns zien, hè? Dat spreken we dan wel eens af.

Een koud portaal. Jassen-opgegeef. Nog een handdruk. Een figuur in de lichtomlijsting van de deur. Goeden avond.

** Een woord van Couperus.

„Ik geloof, dat de goede roman wordt „ontvangen” in ééne. Plotseling is de schrijver vervuld van zijn symbool, beeld en idee en hij heeft meestal niets anders te doen dan het te laten rijpen in zijn geest.

Duidelijk rijst meestal oogenblikkelijk de geheele bouw in hem op voor zijn geestesoog. Die bouw is niet zelden een pyramide gelijk: opgaande lijnen die naar een hoogtepunt voeren, vanwaar zij weer glooien en dalen. Of — als men liever wil — de roman doet zich voor als een heuvelrug, een gebergte; van den top ziet, wie het beklimt, op naar de zon in het zenith, maar de zon daalt en de bestijger moet eveneens neerwaarts dalen in den laatsten weemoedgloed der stralen.”

** Verschil van meening.

„Neen, dat boek bevat me niet. 'k Ben het er niet mee eens.”

„Wat zou dat? Moet ge 't altijd met een auteur eens zijn?”

„Ja, maar ik zie de dingen anders.”

„Wees dan blij, dat de auteur u niet in 't gevlij komt. Nu brengt hij u in elk geval aan 't denken.”

„Ja, maar, dit boek is tegen mijn overtuiging.”

„Is uw overtuiging dan zoo zwak, dat ze niet tegen een stootje bestand is?”

„Neen, maar 't is geen goed boek.”

„Is een boek alleen goed, als ge alles, wat de auteur zegt, kunt beamen? Gij moet kunnen hebben, dat ge 't niet steeds met een auteur eens zijt. Hij eischt toch ook niet van u, dat gij het steeds met hem eens zijt?”

K.